

การเรียนรู้ภาษาไทยกับการพัฒนาจรรยาบรรณ (Soft Skills) สำหรับนิสิตต่างประเทศ:

กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

THAI LANGUAGE LEARNING AND THE DEVELOPMENT OF SOFT SKILLS FOR
INTERNATIONAL STUDENTS: A CASE STUDY OF MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA
UNIVERSITY

โกศล มาดี, กิตติพงษ์ มีสอด, พระมหาพงศ์พร คลังสอน

Kosol Madee, Kittipong Meesod, Phramaha phongsathron klangson

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: kosol.mad@mcu.ac.th, kittipong.mee@mcu.ac.th

Received March 20, 2026

Revised May 18, 2026

Accepted May 24, 2026

บทคัดย่อ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรม ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ที่กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดเชิงวิพากษ์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการปรับตัวสู่สังคมโลก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในฐานะสถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนา ได้ส่งเสริมการพัฒนานิสิตทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้มีสมรรถนะทางวิชาการควบคู่คุณธรรมและจรรยาบรรณ ที่จำเป็นต่อสังคมพหุวัฒนธรรม บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของการเรียนภาษาไทยในการพัฒนาจรรยาบรรณ ของนิสิตต่างประเทศ ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย และกรณีศึกษาพบว่า การเรียนภาษาไทยช่วยเสริมจรรยาบรรณ หลายด้าน ได้แก่ (1) การสื่อสาร เพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการเรียนและการเข้าสังคม (2) การทำงานร่วมกัน ผ่านกิจกรรมกลุ่มและการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (3) การปรับตัว จากการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและสภาพสังคมใหม่ และ (4) การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและชุมชน การเรียนภาษาไทยในบริบทมหาวิทยาลัยสงฆ์จึงมิใช่เพียงการพัฒนาทักษะภาษา แต่เป็นกระบวนการบูรณาการจรรยาบรรณที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในโลกยุคดิจิทัล

คำสำคัญ: ภาษาไทย, จรรยาบรรณ, นิสิตต่างประเทศ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

Education in the 21st century emphasizes the development of learners with knowledge, skills, and morality in line with Thailand's National Education Plan (2017–2036), which highlights critical thinking, communication, collaboration, and adaptability for global citizenship. Mahachulalongkornrajavidyalaya University (MCU), as a Buddhist higher education institution, aims to enhance both Thai and international students' academic competence alongside ethical values and essential soft skills for multicultural society. This article examines the role of Thai language learning in developing soft skills among international students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University MCU. A synthesis of documents, research, and case studies reveals that Thai language learning contributes to multiple

dimensions of soft skills: (1) communication skills, enhancing language use for academic and social contexts; (2) collaboration skills, through group activities and practical learning; (3) adaptability skills, gained from exposure to Thai culture and social integration; and (4) social interaction skills, developed through interaction with peers and local communities. Thai language learning in the context of a Buddhist university is therefore not merely linguistic training but also a process of cultivating soft skills that support students' learning, adaptation, and holistic development in the digital age.

Keywords: Thai language, soft skills, international students, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

บทนำ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะรอบด้าน ทั้งความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ทักษะชีวิต และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (OECD, 2019; UNESCO, 2021) ทั้งนี้ แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมของประเทศยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีพฤติกรรมที่สะท้อนคุณธรรม ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ในสังคม (คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ, 2565) นโยบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ของประเทศไทย ได้กำหนดชัดเจนว่าบัณฑิตในยุคใหม่ควรมีทักษะที่เรียกว่า 21st Century Skills ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับบริบทสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในฐานะสถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนา ได้กำหนดพันธกิจในการจัดการศึกษาที่บูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ คุณธรรม และความสามารถในการนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาทางพระพุทธศาสนา ที่มุ่งพัฒนามนุษย์อย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านปัญญา คุณธรรม และการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ม.ป.ป.; พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), ม.ป.ป.)

ในบริบทของนิสิตต่างประเทศ การเรียนภาษาไทยไม่เพียงเป็นการฝึกทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและการศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็น “สื่อกลางทางวัฒนธรรม” ที่ช่วยให้นิสิตต่างประเทศสามารถเข้าใจวิถีชีวิต ค่านิยม และมารยาททางสังคมของคนไทยได้ดียิ่งขึ้น กระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยจึงมีศักยภาพในการสร้างและพัฒนาจรรยาวัช (Soft Skills) ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร (Communication) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration) การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ (Adaptability) และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) (Holmes et al., 2019; Luckin, 2018)

ดังนั้น การศึกษาบทบาทของการเรียนภาษาไทยต่อการพัฒนาจรรยาวัช (Soft Skills) ของนิสิตต่างประเทศ ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่ไม่เพียงมุ่งพัฒนาความรู้เชิงภาษา แต่ยังเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมพหุวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 อันจะนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Selwyn, 2019; World Bank, 2020)

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและความสำคัญของ จรรยาวัช (Soft Skills)

จรรยาวัชระ เป็นทักษะที่ไม่ใช่วิชาการโดยตรง แต่เป็นทักษะชีวิตที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยทั่วไปประกอบด้วย การสื่อสาร (Communication) การทำงานเป็นทีม (Teamwork/Collaboration) การปรับตัว (Adaptability) ความเป็นผู้นำ (Leadership) และการสร้างความสัมพันธ์เชิงสังคม (Social Interaction) ซึ่งแตกต่างจาก ทักษะเชิงวิชาชีพ (Hard Skills) ที่เป็นทักษะด้านความรู้ทางวิชาชีพโดยตรง (Holmes et al., 2019; OECD, 2019) ในศตวรรษที่ 21 สถาบันการศึกษาทั่วโลกให้ความสำคัญกับ จรรยาวัชระ (Soft Skills) เพราะเป็นสมรรถนะที่ช่วยให้ผู้เรียนเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ (UNESCO, 2021) โดยเฉพาะผู้เรียนต่างชาติที่ต้องใช้ทักษะเหล่านี้ในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่

2. จรรยาวัชระ (Soft Skills) ในบริบทการศึกษา

งานวิจัยด้านการศึกษานับว่าการพัฒนา จรรยาวัชระ (Soft Skills) ไม่สามารถทำได้เพียงผ่านการสอน ทฤษฎี แต่ต้องบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริง เช่น การทำงานกลุ่ม การแก้ปัญหา ร่วมกัน และการสื่อสารกับผู้เรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน (Holmes et al., 2019; Selwyn, 2019) สำหรับประเทศไทย แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้ระบุว่าผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีคุณธรรม และมีทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งสะท้อนว่าการจัดการเรียนการสอนทุกระดับควรมุ่งไปสู่การเสริมสร้าง จรรยาวัชระ (Soft Skills) อย่างเป็นระบบ

3. การเรียนภาษาและการสร้าง จรรยาวัชระ (Soft Skills)

การเรียนภาษาไม่เพียงเป็นการฝึกใช้ไวยากรณ์หรือคำศัพท์ แต่เป็นกระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจ การสื่อสาร และการเรียนรู้วัฒนธรรม (Luckin, 2018) ผู้เรียนภาษาต่างประเทศต้องฝึกทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และต้องใช้ จรรยาวัชระ (Soft Skills) เช่น การฟังอย่างตั้งใจ (Active Listening)

การสื่อสารด้วยวจนภาษาและอวจนภาษา (Verbal & Non-Verbal Communication) และการเจรจาต่อรอง (Negotiation Skills) สำหรับนิสิตต่างประเทศในสังคมไทย การเรียนภาษาไทยจึงช่วยเสริม จรรยาวัชระ (Soft Skills) ได้อย่างชัดเจน เช่น การเรียนรู้คำทักทาย มารยาททางภาษา และการปฏิบัติตนในสังคมไทย ซึ่งส่งผลต่อการปรับตัวและการอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่น

4. ภาษาไทยในฐานะเครื่องมือสร้าง จรรยาวัชระ (Soft Skills)

การเรียนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ (Thai as a Foreign Language: TFL) มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในหลายด้าน เพราะภาษาไทยมิได้เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวันเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อกลางที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบริบททางสังคม วัฒนธรรม ค่านิยม และมารยาทในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทย การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศจึงควรคำนึงถึงพื้นฐานทางภาษา วัฒนธรรม และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนต่างชาติ โดยเฉพาะการออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบริบทการใช้ภาษาไทยในชีวิตจริงควบคู่กับมารยาททางสังคมและวัฒนธรรมไทย (รัชดา ลาภใหญ่, 2559) การบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยกับกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น พิธีทางศาสนา การแสดง ศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมชุมชน และการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริง ยังช่วยให้นิสิตต่างประเทศได้ฝึกการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น การปรับตัว และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรม แนวทางดังกล่าวทำให้การเรียนภาษาไทยไม่จำกัดอยู่เพียงการเรียนรู้คำศัพท์หรือไวยากรณ์ แต่ขยายไปสู่การพัฒนาจรรยาวัชระ (Soft Skills) ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรม ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร (Communication)

ทักษะการทำงานร่วมกัน (Collaboration) ทักษะการปรับตัว (Adaptability) และทักษะการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction)

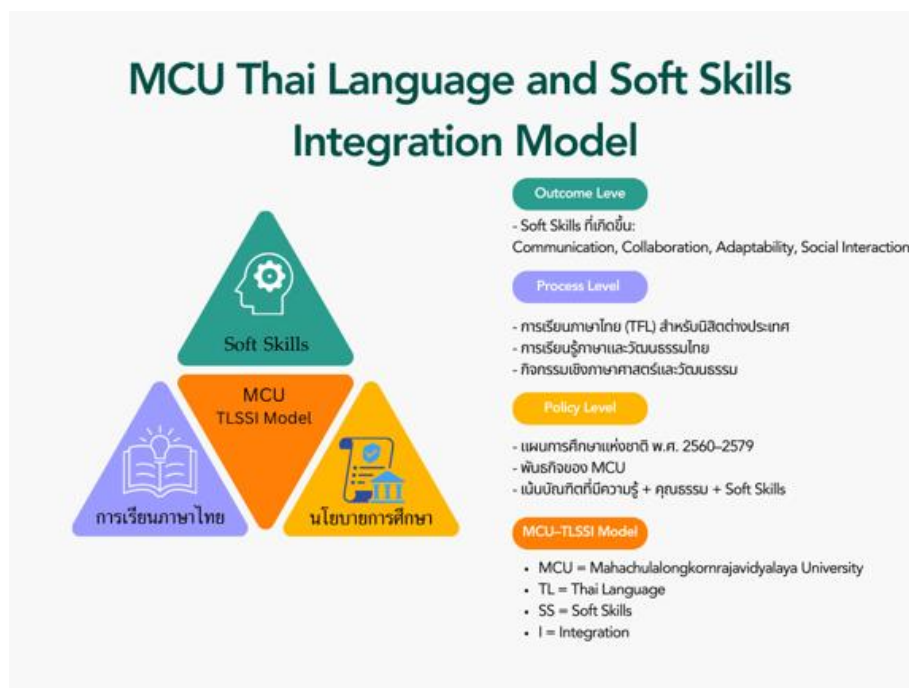
5. นโยบายการศึกษาและบทบาทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประเทศไทยได้กำหนดนโยบายการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและสมบูรณ์ทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ในขณะที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในฐานะสถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนามีพันธกิจเฉพาะในการพัฒนานิสิตต่างชาติให้มีทั้งสมรรถนะทางภาษา คุณธรรม และจรณทักษะ (Soft Skills) ที่จำเป็น บริบทของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งมีทั้งนิสิตไทยและต่างประเทศ ทำให้ภาษาไทยมีบทบาทสำคัญไม่เพียงในฐานะวิชาเรียน แต่ยังเป็น “สะพานเชื่อม” สู่การพัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพในสังคมพหุวัฒนธรรม ในมิติทางพระพุทธศาสนา การศึกษามีได้มุ่งเพียงการถ่ายทอดความรู้ แต่เป็นกระบวนการฝึกฝนและพัฒนาคนให้มีปัญญา คุณธรรม และความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), ม.ป.ป.) ดังนั้น บทบาทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจึงสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างองค์รวม ทั้งด้านวิชาการ จริยธรรม และจรณทักษะ

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าการเรียนภาษาไทยสำหรับนิสิตต่างประเทศมิได้เป็นเพียงการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร แต่ยังเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการสร้างทักษะชีวิต ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในสังคมพหุวัฒนธรรม งานวิจัยและนโยบายการศึกษาทั้งในระดับโลกและระดับชาติ ล้วนให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะครบถ้วนทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560; UNESCO, 2021) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในฐานะสถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนา ยังมีพันธกิจในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานิสิตต่างประเทศทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม และ จรณทักษะ (Soft Skills) ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

ดังนั้น กรอบแนวคิดของการศึกษาเรื่องนี้จึงมุ่งเน้นการอธิบายความสัมพันธ์เชิงระบบระหว่าง นโยบายการศึกษา → การเรียนภาษาไทย → ผลลัพธ์ในรูปของ จรณทักษะ (Soft Skills) โดยได้พัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Thai Language and จรณทักษะ (Soft Skills) Integration Model (MCU-TLSSI Model) เพื่อเป็นเครื่องมือเชิงแนวคิดที่สะท้อนให้เห็นถึงการบูรณาการนโยบายและกระบวนการเรียนการสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยสงฆ์ไทยที่ส่งผลต่อการสร้าง จรณทักษะ (Soft Skills) ของนิสิตต่างประเทศ



ภาพที่ 1 โมเดลการบูรณาการภาษาไทยและ จรณทักษะ (Soft Skills) ของนิสิตต่างประเทศ
ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (MCU-TLSSI Model)

โมเดล MCU Thai Language and จรณทักษะ (Soft Skills) Integration Model (MCU-TLSSI Model) ถูกพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการศึกษา การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในรูปแบบของ จรณทักษะ (Soft Skills) สำหรับนิสิตต่างประเทศในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยโมเดลนี้มีลักษณะเป็นโครงสร้างสามเหลี่ยม เชื่อมโยงสามองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงผลลัพธ์ของผู้เรียน

Policy Level (ระดับนโยบาย) ซึ่งเป็นฐานรากของการพัฒนาการศึกษา อ้างอิงจาก แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการพัฒนานิสิตให้มีทั้งความรู้ คุณธรรม และ จรณทักษะ (Soft Skills) นโยบายนี้ทำหน้าที่เป็นกรอบกำหนดทิศทางที่ชัดเจนสำหรับการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21

Process Level (ระดับกระบวนการ) ซึ่งเป็นการปฏิบัติจริงผ่านการเรียนการสอนภาษาไทย (TFL) สำหรับนิสิตต่างประเทศ เน้นทั้งการเรียนรู้เชิงภาษาและวัฒนธรรมไทย ควบคู่กับการจัดกิจกรรมเชิงภาษาศาสตร์และกิจกรรมวัฒนธรรม เช่น การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมไทย การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา และการสื่อสารกับสังคมไทย กระบวนการนี้ทำหน้าที่เป็น “สะพานเชื่อม” ระหว่างผู้เรียนต่างชาติกับสภาพแวดล้อมใหม่ ทำให้ผู้เรียนไม่เพียงได้รับความรู้ด้านภาษา แต่ยังเกิดการปรับตัวและเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน

Outcome Level (ระดับผลลัพธ์) ซึ่งสะท้อนถึง จรณทักษะ (Soft Skills) ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนภาษาไทย โดยสามารถจำแนกได้เป็น 4 มิติสำคัญ ได้แก่ 1) Communication (การสื่อสาร) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับอาจารย์ เพื่อน และชุมชนได้อย่างมั่นใจ 2) Collaboration (การทำงานร่วมกัน) เสริมสร้างความสามารถในการทำกิจกรรมกลุ่มและทำงานเป็นทีม 3) Adaptability (การปรับตัว) ส่งเสริมการ

ปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมไทยและสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม และ 4) Social Interaction (การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม) ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้คนรอบตัวได้อย่างราบรื่น โมเดล MCU-TLSSI แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบูรณาการระหว่างนโยบายการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนภาษาไทย และผลลัพธ์เชิง จรณทักษะ (Soft Skills) ที่เกิดขึ้นกับนิสิตต่างประเทศใน MCU โมเดลนี้บอกย้ำว่า การเรียนภาษาไทยมิใช่เพียงการเรียนรู้ด้านภาษา แต่เป็นการสร้างทักษะชีวิตและคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21

การวิเคราะห์และอภิปราย

การเรียนภาษาไทยในบริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนิสิตต่างประเทศ เนื่องจากมิใช่เพียงการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารในห้องเรียน แต่ยังเป็นกระบวนการสร้างทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมพหุวัฒนธรรม พัฒนาการดังกล่าวสะท้อนผ่านการเสริมสร้างจรณทักษะ (Soft Skills) ที่สามารถมองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในสี่มิติหลัก ได้แก่ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน การปรับตัว และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (World Bank, 2020; UNESCO, 2021) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Holmes et al. (2019) ที่ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการทางสังคมที่ช่วยส่งเสริมทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน รวมทั้งสอดคล้องกับ Selwyn (2019) ที่เน้นว่าการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรายงานของ World Bank (2020) ที่ระบุว่าการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงและบริบททางสังคมช่วยเสริมสร้างจรณทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากงานวิจัยในบริบทสากลบางส่วน กล่าวคือ การเรียนภาษาไทยในบริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมิได้เน้นเพียงการสื่อสารเชิงวิชาการเท่านั้น แต่ยังผสมผสานวิถีทางวัฒนธรรมและพระพุทธศาสนา ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการหล่อหลอมคุณธรรมและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมพหุวัฒนธรรม อันเป็นลักษณะเฉพาะที่ไม่ปรากฏอย่างเด่นชัดในงานวิจัยตะวันตก นิสิตต่างประเทศได้รับการพัฒนาการสื่อสาร (Communication Skills) ผ่านการฝึกใช้ภาษาไทยในสถานการณ์จริง ทั้งการสนทนากับอาจารย์ เพื่อนนิสิต และบุคคลในชุมชน รวมถึงการฝึกพูด การซักถาม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจและลดอุปสรรคทางภาษา (Holmes et al., 2019) ขณะเดียวกัน การเรียนภาษาไทยยังเปิดโอกาสให้นิสิตได้ฝึกการทำงานร่วมกัน (Collaboration Skills) ผ่านกิจกรรมกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Selwyn, 2019) ในด้านการปรับตัว (Adaptability Skills) ผลการศึกษาสอดคล้องกับ Luckin (2018) ที่ระบุว่าการเรียนรู้ในบริบทที่แตกต่างทางวัฒนธรรมช่วยพัฒนาความยืดหยุ่นทางความคิดและความสามารถในการปรับตัว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560; Luckin, 2018) ขณะที่การพัฒนาการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Skills) ผ่านกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมไทยนั้น สอดคล้องกับงานของ (รัชดา ลากใหญ่, 2559) ที่ชี้ว่าการเรียนภาษาไทยช่วยสร้างความสัมพันธ์เชิงสังคมและการอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่น

ดังนั้น การเรียนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจึงเป็นมากกว่าการฝึกทักษะทางภาษา แต่เป็นกระบวนการบูรณาการที่เชื่อมโยงความรู้ทางภาษาเข้ากับการพัฒนาจรณทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (OECD, 2019; UNESCO, 2021)

สรุป

การเรียนรู้ภาษาไทยในบริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมิได้เป็นเพียงการพัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร แต่เป็นกระบวนการบูรณาการที่เชื่อมโยงนโยบายการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และผลลัพธ์เชิงคุณลักษณะของผู้เรียนเข้าด้วยกัน โมเดล MCU-TLSSI Model แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ภาษาไทยสามารถทำหน้าที่เป็น “สะพาน” ที่นำผู้เรียนต่างชาติจากการทำความเข้าใจภาษา ไปสู่การเรียนรู้วัฒนธรรมและการพัฒนา จรณทักษะ (Soft Skills) ที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกับสังคมพหุวัฒนธรรม ในระดับนโยบาย การกำหนดทิศทางของชาติและพันธกิจของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ช่วยสร้างฐานรากที่ชัดเจนในการพัฒนาบัณฑิตทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และทักษะชีวิต ในระดับกระบวนการ การเรียนการสอนภาษาไทยที่ผสมผสานกิจกรรมเชิงภาษาและวัฒนธรรม ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและหลากหลาย และในระดับผลลัพธ์ ผู้เรียนต่างชาติได้พัฒนา จรณทักษะ (Soft Skills) อย่างเป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน การปรับตัว หรือการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม

การเรียนรู้ภาษาไทยใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนต่างชาติให้พร้อมเผชิญกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 บทความนี้ยืนยันว่าภาษาไทยมิใช่เพียงเครื่องมือทางการศึกษา แต่ยังเป็นพลังแห่งการสร้างใจ ความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลกยุคใหม่

จากผลการศึกษาและการวิเคราะห์พบว่าภาษาไทยสำหรับนิสิตต่างประเทศในบริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา จรณทักษะ (Soft Skills) ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นจึงควรมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติและเชิงนโยบายเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของการเรียนการสอนภาษาไทยให้มากยิ่งขึ้น

ในเชิงปฏิบัติ อาจารย์ผู้สอนควรออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่บูรณาการการพัฒนา จรณทักษะ (Soft Skills) เข้ากับการเรียนภาษาไทย โดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การจำลองสถานการณ์ และการเรียนรู้เชิงบริการ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย เช่น ค่ายภาษาไทย งานประเพณี และกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา จะช่วยให้นิสิตต่างประเทศได้เรียนรู้ทั้งภาษาและบริบททางวัฒนธรรมควบคู่กันไป นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาสื่อการสอนที่เน้นการสื่อสารและการแก้ปัญหาจริง เช่น การใช้สื่อดิจิทัล เกมการเรียนรู้ และแอปพลิเคชันเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการจัดให้มีระบบพี่เลี้ยง โดยมีนิสิตไทยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือด้านภาษาและการปรับตัว ก็จะช่วยให้นิสิตต่างประเทศมีโอกาสฝึกฝนการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมได้ดียิ่งขึ้น ในเชิงนโยบาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนิสิตต่างประเทศอย่างชัดเจน โดยกำหนดให้การพัฒนาจรณทักษะ (Soft Skills) เป็นหนึ่งในผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สำคัญของหลักสูตร นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้มีมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมโครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศ เพื่อสร้างพื้นที่ในการฝึกภาษาและพัฒนาจรณทักษะอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งควรมีการประเมินผลด้านจรณทักษะของนิสิตต่างประเทศอย่างเป็นระบบในมิติของการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการปรับตัว เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมโลก

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอแนะทั้งในเชิงปฏิบัติและเชิงนโยบายมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้เป็นมากกว่าการเรียนรู้ทางภาษา แต่เป็นกลไกที่ช่วยเสริมสร้าง จรณทักษะ (Soft Skills) และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พร้อมเผชิญความท้าทายของสังคมพหุวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ. (2565). แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566–2570). กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (ม.ป.ป.). การศึกษา ฉบับง่าย. นครปฐม: วัดญาณเวศกวัน.
- รัชดา ลาภใหญ่. (2559). แนวทางและข้อควรปฏิบัติในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ นักศึกษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 12(21), 37–48.
- Luckin, R. (2018). Machine learning and human intelligence: The future of education for the 21st century. London: UCL Institute of Education Press.
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). Artificial intelligence in education: Promises and implications for teaching and learning. Boston, MA: Center for Curriculum Redesign.
- OECD. (2019). OECD Future of Education and Skills 2030: OECD Learning Compass 2030: A series of concept notes. Paris: OECD Publishing.
- Selwyn, N. (2019). Should robots replace teachers? AI and the future of education. Cambridge, UK: Polity Press.
- World Bank. (2020). World development report 2020: Trading for development in the age of global value chains. Washington, DC: World Bank.
- UNESCO. (2021). Reimagining our futures together: A new social contract for education. Paris: UNESCO Publishing.